
Entrevista

UNA CONVERSA SOBRE EXCURSIONISME

Entrevista a Josep Magrané Español
(Josep de la Cecília)

Josep Magrané Español va néixer a Alcover, al carrer Major, número 32. Encara que la seva residència habitual és Barcelona –on és casat i té una filla– mai no ha deixat de sentir-se alcoverenc. La seva màxima afició ha estat sempre l'excursionisme, que ha combinat en la pràctica amb els quefers docents. A Alcover va fer els estudis primaris; els secundaris, els combinà entre Alcover, Valls i Barcelona. En aquesta darrera ciutat cursà els de Magisteri, Comerç i Universitat. Més tard, encara féu un curset de psicologia infantil a Suïssa i un d'ensenyament programat a UNESCO, a París.

— Des de molt petitet m'ha atret molt la contemplació de la Natura, sobretot les terres conreades i la faç de la terra. Des de molt petitet tenia la dèria de preguntar a la meua família quines eren les muntanyes que es veuen a l'entorn del Camp de Tarragona. Una persona que em va fer sentir el que en podríem dir la geografia fou el Dr. Martí, avi de l'actual bisbe de la Seu d'Urgell. Era un familiar llunyà, però amb els de casa hi havia molta amistat, tota vegada que vivíem molt a prop d'ell. Els estius, quan venia aquí, em prenia cap al mas de Bassó, tot caminant; des d'allí es veuen les muntanyes del ponent del Camp. Ell me'n deia els noms. Hi anàvem pel camí del Rourell, on hi ha una gran quantitat de marges de pedra seca que Rovira i Virgili, en el seu treball sobre els marges vells de Catalunya, esmenta; s'hi inspirà per fer-lo.

Totes aquestes muntanyes que dic, les he trepitjades. La meva dèria han estat els cims, mai els avencs. Sobretot, allà on hi ha els vèrtexs geodèsics, que és des d'on es contemplen les grans panoràmiques. El vèrtex de primera classe més a prop d'Alcover és el cap de Salou. Des d'allí no es veu cap cim de muntanya on no hagi estat. Aquestes muntanyes són típicament mediterrànies. Amb la mateixa vegetació les he vistes a Turquia, Itàlia i el Marroc. Sobretot Grècia és copiada del Camp de Tarragona.

He llegit moltes vegades el llibre de Joan Santamaria, que és l'autor que ha recorregut més vegades les muntanyes de Catalunya a peu i les descriu magistralment. Una vegada que va des de Montblanc o la Riba cap a Tarragona, fa una descripció meravellosa del Camp. Em va agradar tant que vaig comprendre des d'on ho veia ell, això. La meva anada a l'Ateneu, del qual sóc soci, va fer que el conegués, vaig entaular-hi amistat i li vaig dir això. Ell em contestà: "Sembla que m'hagis copiat els ulls i el pensament". Aquesta visió la va fer a la muntanya de la Borquera, més enllà del mas de Baladrer, on la muntanya arriba fins a la carretera. Doncs des d'allí fa una descripció i fa referència de pins que s'assembla molt a la Roma de la Via Appia. No diria que és igual, però és molt semblant al Camp de Tarragona.

Josep Magrané començà a fer excursions amb una colla d'amics d'Alcover. Després, ha estat soci de la secció excursionista de l'Escola del Treball de Valls i dels Centres Excursionistes de Terrassa, Sarrià i Catalunya. A més de les muntanyes del nostre país i dels altres que ha anat citant, diu conèixer, també, les de Suïssa, Escandinàvia, etc. Però continuem parlant de l'excursionisme alcoverenc, concretament dels seus orígens.

— En ésser soci del Centre Excursionista de Catalunya, he pogut consultar els butlletins que ha anat publicant. En ells se citen dues excursions fetes des d'Alcover, tota vegada que aquí hi havia qui ho organitzava: els germans Cosme i Plàcid Vidal, així com Lluís Escoté, aquest delegat del Centre Excursionista. Els excursionistes venien en tren de Barcelona a Alcover, es quedaven aquí i després anaven cap a l'Albiol, Mont-ral, els Motllats, Prades i cap a Siurana. Una excursió encara més antiga arribà primer fins a Picamoixons, on foren rebuts per un tal senyor Orgue. A la nit, amb una tartana es traslladaren a Alcover, on s'hostatjaren a la taverna que també feia de fonda, vora la muralla, que es deia cal Beco. L'endemà marxaren cap a l'Albiol. Després d'aquests dos casos (això era a darreries del segle passat), no sabem gaires coses d'excursionistes. Però, fins a la guerra, ciutadans de Barcelona que passaven l'estiu a Alcover organitzaven excursions. Jo havia tingut amistat amb el senyor Anacleto Plana, de ca Güell. Aquest senyor m'explicava moltes coses. Per ell vaig conèixer el Puig d'en Marc; també vam anar a St. Pere de la Selva i a l'Albiol. Vam començar les excursions de gent del poble uns quants alcoverencs: els germans Jové, Català, Joan Juncosa, Pere Plana i algun altre. Abans, però, quan anava a escola amb el Sr. Martorell, ja en vaig fer alguna. Un mes de novembre, jo només tenia sis o set anys, quan es feia el novenari de les ànimes, vam anar fins al mas d'Urrútia; un altre any anàrem al mas de

Mont-ravà. Tot jugant, de petits anàvem fins al Calvari per veure el Camp de Tarragona. Més tard, anàvem a Mont-ral, l'Albiol, la Font Gran, el mas de Plana. Entremig, entre els 10 i els 11 anys, el mestre Plana ens duia a Farena i a la Pena. L'excursió a la Pena va ser molt important. El senyor Vilalta ens va dir que des d'allí es veien els Pirineus. Vam sortir d'Alcover cap a Mont-ral, vam sopar i dormir a Farena. L'endemà feia calitja; des de Farena vam pujar cap al Mas de Mateu i la serra de la Pena. Pel temps, però, no vam poder veure el Pirineu. De la Pena vam anar cap a Poblet i de l'Espluga en tren fins a Alcover. Més tard vaig començar a estudiar a Valls.

Altres vegades anàvem a plegar rovellons. Hi venien l'Anton Coll, l'Esteve de Rovellat, Ventura Virgili, el seu pare, el senyor Vilalta, Josep Musté, Josep Español i dos fills del cap d'estació que es deien Ventura Morua. Un dia de l'any 32 fem una excursió a la Creu de Miramar. Era un dia ventós, clar a més no poder. Des d'Alcover vam anar a peu cap a Picamoixons, Fontscaldes i cap a la Creu. Dues coses em van marcar: una panoràmica de la Conca de Barberà i del Camp, on es veien els ametllers florits tots blancs, i la contemplació del Pirineu tot blanc.

Quan arribà la guerra, Josep Magrané deixà de fer excursions i, en acabar, estigué quatre mesos al camp d'Argelès, a França. En tornar, es posà a treballar de nou com a professor en un col·legi de Terrassa i inicià una nova etapa excursionista, de mires més àmplies. El nostre interlocutor ens en segueix parlant: de llocs on ha anat, d'entitats a què pertany, d'amistats que l'han influït en aquest aspecte, com Josep Iglésies o el citat Santamaria. Una de les darreres coses que ens diu és la següent:

— La primera guia excursionista del Marroc, que va publicar un sefardí a qui vaig conèixer a Tànger, la vaig corregir jo.

ENTREVISTA RECOLLIDA PER
ANDREU BARBARÀ I CAMAFORT